

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής
κοινότητας

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
HAROKOPIO UNIVERSITY

Συμπερίληψη φοιτητών και φοιτητριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Σύνταξη και επιμέλεια:

Αικατερίνη Αντωνοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Σύμβουλος Καθηγήτρια
Φοιτητών και Φοιτητριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες του Χαροκοπέιου
Πανεπιστημίου, Μέλος του ΚΕΔΙΜΑ του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου

Κέντρο Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης -ΚΕΔΙΜΑ
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

2024

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Περιεχόμενα

Εισαγωγή – Εννοιολογικές διασαφήσεις	3
Υποστηρικτικές υπηρεσίες Χαροκοπείου Πανεπιστημίου	5
1.1 Ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή Φοιτητών και Φοιτητριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμΕΕΑ)	5
1.2 Μονάδας Ακαδημαϊκής Στήριξης και Προσβασιμότητας ΦμΕΕΑ.....	6
1.3 Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης.....	6
1.4 Δίκτυο εθελοντών/τριων φοιτητών/τριών Ηυα4You	7
1.5 Λοιπές υπηρεσίες και εργαλεία	8
Προσαρμογές στην διδασκαλία	11
Προσαρμογές στον τρόπο αξιολόγησης της επίδοσης των ΦμΕΕΑ	16
Προφορική εξέταση ΦμΕΕΑ.....	18
Προσβασιμότητα στο χώρο και τις κτιριακές εγκαταστάσεις.....	20
Επίλογος	21
Προτεινόμενες βιβλιογραφικές πηγές.....	22

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Εισαγωγή – Εννοιολογικές διασαφήσεις

Οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ορίζονται στο άρθρο 3 του υφιστάμενου Νόμου (3699/2008) περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Νόμο, οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προκύπτουν από «σημαντικές δυσκολίες μάθησης εξαιτίας αισθητηριακών, νοητικών, γνωστικών, αναπτυξιακών προβλημάτων, ψυχικών και νευροψυχικών διαταραχών οι οποίες, σύμφωνα με τη διεπιστημονική αξιολόγηση, επηρεάζουν τη διαδικασία της μάθησης. Στα άτομα με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες συγκαταλέγονται ιδίως όσοι παρουσιάζουν νοητική αναπηρία, αισθητηριακές αναπηρίες όρασης (τυφλοί, αμβλύωπες με χαμηλή όραση), αισθητηριακές αναπηρίες ακοής (κωφοί, βαρήκοοι), κινητικές αναπηρίες, χρόνια μη ιάσιμα νοσήματα, διαταραχές ομιλίας-λόγου, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα, διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (φάσμα αυτισμού), ψυχικές διαταραχές και πολλαπλές αναπηρίες». Ο συγκεκριμένος Νόμος συμπεριλαμβάνει στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και τα άτομα με «μία ή περισσότερες νοητικές ικανότητες και ταλέντα ανεπτυγμένα σε βαθμό που υπερβαίνει κατά πολύ τα προσδοκώμενα για την ηλικιακή τους ομάδα». Επιπρόσθετα, το άρθρο 13 του Νόμου 4452/2017 αναφέρεται στα άτομα με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που εισάγονται χωρίς εξετάσεις στα Πανεπιστήμια καθ' υπέρβαση του αριθμού εισακτέων σε ποσοστό 5%.

Αναφορικά με την υποστήριξη των φοιτητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΦμΕΕΑ), τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, με βάση τον Εσωτερικό Κανονισμό τους, ορίζουν τις παρεχόμενες κατάλληλες δομές και υπηρεσίες με σκοπό την ομαλή φοίτηση, την ισότιμη συμμετοχή σε όλες τις δράσεις των Ιδρυμάτων, την εξάλειψη των εμποδίων στη φοίτηση και την ολόπλευρη

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

ανάπτυξη και πρόοδο του φοιτητή (βλ. τις περιπτώσεις του ΕΚΠΑ <https://access.uoa.gr/> του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας <https://prosvasi.uth.gr/>, του Πανεπιστημίου Ιωάννινων <https://socialsupport.unit.uoi.gr> κα). Οι υπηρεσίες υποστήριξης των ΦμΕΕΑ παρέχονται σε όλη τη διάρκεια της φοίτησής του στο χώρο του Πανεπιστημίου και σε όλα τα στάδια των σπουδών.

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Υποστηρικτικές υπηρεσίες Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο διαθέτει υπηρεσίες και εργαλεία για τη βελτίωση και καλύτερη ανάπτυξη της στρατηγικής υποστήριξης των ΦμΕΕΑ. Τα εργαλεία αυτά αφορούν σε προσαρμογές στην διδασκαλία, στην αξιολόγηση και στην συμμετοχή των ΦμΕΕΑ σε εκδηλώσεις, προγράμματα και δράσεις του Πανεπιστημίου καθώς και στη βελτίωση και ενίσχυση των υπάρχουσών υποστηρικτικών υποδομών.

1.1 Ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή Φοιτητών και Φοιτητριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμΕΕΑ)

Να ενταχθεί ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή ΦμΕΕΑ (ο θεσμός αυτός υπάρχει από το 2014 με απόφαση Συγκλήτου-210/31.3.2014) στις προσφερόμενες υπηρεσίες του Κέντρου Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου. Βασικό έργο του Συμβούλου Καθηγητή ΦμΕΕΑ είναι η διευκόλυνση της συμμετοχής των φοιτητών/τριών με αναπηρία σε όλες τις πτυχές της ακαδημαϊκής ζωής καθώς και η ενημέρωση και υποστήριξη των ΦμΕΕΑ και των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε θέματα που σχετίζονται με τις σπουδές και την ισότιμη ένταξη και φοίτηση στο χώρο του Πανεπιστημίου. Ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή ΦμΕΕΑ λειτουργεί και σε άλλα πανεπιστήμια της χώρα όπως το ΕΚΠΑ και δικαιολογείται με βάση νομοθετικές διατάξεις όπως το άρθρο 12 του Ν.3549/20 Μαΐου 2007 (ΦΕΚ 69 Α'), με τίτλο «Υπηρεσίες υποστήριξης – Σύμβουλοι σπουδών» καθώς και το άρθρο 52 του Ν.4009/2011 (ΦΕΚ 195) με τίτλο «Λοιπές Υπηρεσίες Υποστήριξης». Ο σύμβουλος Καθηγητής ΦμΕΕΑ, σε συνεργασία με το Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης θα πρέπει να ετοιμάσει Κατευθυντήριες Οδηγίες σχετικά με τους κατάλληλους τρόπους υποστήριξης και εξέτασης/αξιολόγησης των ΦμΕΕΑ. Οι κατευθυντήριες αυτές οδηγίες θα απευθύνονται στα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού, στους ίδιους τους ΦμΕΕΑ αλλά και στα λοιπά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, με σκοπό την ένταξη και ισότιμη φοίτηση των ΦμΕΕΑ

**Κέντρο Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης -ΚΕΔΙΜΑ
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο**

2024

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και θα αφορούν σε ειδικές ρυθμίσεις και προσαρμογές, ανάλογα με το είδος των ειδικών αναγκών και τους περιορισμούς που αυτή συνεπάγεται, για την απρόσκοπτη συμμετοχή των ΦμΕΕΑ στα μαθήματα, στις εξετάσεις και στις εκδηλώσεις του Πανεπιστημίου. Σε καμία περίπτωση δε θα έχουν σκοπό να επέμβουν στην εκπαιδευτική διαδικασία ή να επηρεάσουν την ακαδημαϊκή ελευθερία του διδάσκοντα.

1.2 Μονάδας Ακαδημαϊκής Στήριξης και Προσβασιμότητας ΦμΕΕΑ

Προτείνεται η δημιουργία Μονάδας Ακαδημαϊκής Στήριξης και Προσβασιμότητας ΦμΕΕΑ η οποία θα απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ των Σχολών του Χαροκοπέιου, μέλη του διοικητικού προσωπικού και εκπροσώπους των ΦμΕΕΑ προκειμένου να συζητούνται και να επιλύονται προβλήματα στην ομαλή φοίτηση και συμμετοχή των ΦμΕΕΑ. Η Μονάδα αυτή μπορεί να ανήκει στο Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης ή να αποτελεί αυτόνομη υπηρεσία η οποία θα συνεργάζεται στενά με το Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης ή/και το Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας.

1.3 Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης

Το Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης να ενισχυθεί με έναν Ειδικό σε θέματα αναγνώρισης και υποστήριξης μαθησιακών δυσκολιών. Ο Ειδικός για τις μαθησιακές δυσκολίες θα μπορεί να διενεργεί ανιχνευτική αξιολόγηση (screening) των δυσκολιών του ΦμΕΕΑ σε τομείς που επηρεάζουν τη διαδικασία μάθησης όπως μνήμη, προσοχή, γραπτός λόγος, προφορικός λόγος, στρατηγικές μάθησης, δεξιότητες οργάνωσης της μελέτης κ.α. Η ανιχνευτική αξιολόγηση, η οποία μπορεί να εφαρμοστεί με έντυπα ή ηλεκτρονικά μέσα, κρίνεται αναγκαία ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εκείνες των ΦμΕΕΑ στις οποίες δεν υπάρχει επίσημη αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών από Κρατικό Φορέα (π.χ. ΚΕΔΔΥ). Ο Ειδικός για τις μαθησιακές δυσκολίες θα συνεργάζεται στενά με το

**Κέντρο Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης -ΚΕΔΙΜΑ
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο**

2024

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης και τον Σύμβουλο Καθηγητή των ΦμΕΕΑ με σκοπό την ενημέρωση των μελών ΔΕΠ και του λοιπού διδακτικού προσωπικού του Πανεπιστημίου για τις δυνατότητες και δυσκολίες των ΦμΕΕΑ και τη φύση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών τους και την παροχή οδηγιών για την εφαρμογή συγκεκριμένων προσαρμογών στη διδασκαλία, στη διαδικασία εκπόνησης εργασιών, στην παρακολούθηση εργαστηριακών μαθημάτων, στη χρήση της βιβλιοθήκης και στην αξιολόγηση των φοιτητών.

1.4 Δίκτυο εθελοντών/τριων φοιτητών/τριών Hua4You

Να ενισχυθεί το δίκτυο εθελοντών/τριων φοιτητών/τριών Hua4You με σκοπό την υποστήριξη (ακαδημαϊκή και κοινωνική) των συμφοιτητών/τριων με ΕΕΑ (ή ακόμα και των φοιτητών ERASMUS). Οι εθελοντές/τριες φοιτητές/τριες προσφέρουν βοήθεια στους/ις συμφοιτητές/τριες τους με ΕΕΑ σε τομείς όπως το κράτημα των σημειώσεων κατά τη διάρκεια του μαθήματος, η υπενθύμιση σημαντικών για τους/ις φοιτητές/τριες ημερομηνιών αναφορικά με συγγράμματα, εργασίες, παρουσιάσεις, υποχρεώσεις, μετακίνηση στο χώρο του Πανεπιστημίου, επισκέψεις ή άλλες εκδηλώσεις (π.χ. Ετήσιο Φεστιβάλ Φοιτητών), η συνεργασία στο πλαίσιο εργασιών ή άλλων ομαδικών ή/και ατομικών ασκήσεων/δράσεων, η επικοινωνία και η γενικότερη ενημέρωση. Οι εθελοντές/τριες μπορεί να προσφέρουν και φροντιστηριακή βοήθεια στα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών σε συμφοιτητές/τριες τους που έχουν ανάγκη (π.χ. 1 ώρα την εβδομάδα). Επιπρόσθετα, μπορούν να βοηθούν στην κοινωνικοποίηση και στην καλύτερη προσαρμογή στο ακαδημαϊκό περιβάλλον. Οι εθελοντές/τριες φοιτητές/τριες του Hua4You, μπορούν να εκπαιδευτούν σε θέματα υποστήριξης φοιτητών/τριών με αναπηρίες και ΕΕΑ. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να εκπαιδευτούν ώστε να αναλάβουν τον ρόλο του προσώπου που προφέρει βοήθεια σε φοιτητές/τριες με απώλεια όρασης (βοηθός & φίλος στην

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

βιβλιοθήκη, στα μαθήματα και γενικά στην μετακίνηση στους χώρους μέσα και έξω από το Πανεπιστήμιο).

1.5 Λοιπές υπηρεσίες και εργαλεία

- Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης των Φοιτητών/τριών του Πανεπιστημίου μας να συνεργάζεται στενά με την Μονάδα Ακαδημαϊκής Στήριξης και Προσβασιμότητας ΦμΕΕΑ και Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης προκειμένου να αντιμετωπίζονται προβλήματα που αφορούν στη εποικοδομητική συμμετοχή των ΦμΕΕΑ στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης.
- Η ιστοσελίδα καθώς και η πλατφόρμα των ηλ. τάξεων (e-class) του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου να εμπλουτιστούν και να εκσυγχρονιστούν λαμβάνοντας υπόψη τις νέες Τεχνολογίες Πληροφόρησης για άτομα με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (π.χ. φοιτητές με προβλήματα όρασης) (βλ. ιστοσελίδες πανεπιστημίων στο εξωτερικό όπως Πανεπιστήμιο Sussex, Ην. Βασίλειο <http://www.sussex.ac.uk/studentssupport/>, Πανεπιστήμιο Birmingham, Ην. Βασίλειο, <https://intranet.birmingham.ac.uk/student/student-hub/hub-services.aspx> κα.).
- Στην πλατφόρμα των ηλ. τάξεων των μαθημάτων του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου να προστεθεί ηλ. τάξη με υλικό σχετικά με την οργάνωση της μελέτης των φοιτητών (study skills). Το υλικό αυτό θα είναι χρήσιμο στους ΦμΕΕΑ για την οργάνωση του χρόνου τους στο πλαίσιο της μελέτης των μαθημάτων, για την οργάνωση και ολοκλήρωση των εργασιών τους, για τη μελέτη των συγγραμμάτων και της ύλης των μαθημάτων κ.α. Στη συγκεκριμένη ηλ. τάξη μπορεί να αναρτηθεί υλικό χρήσιμο τόσο στους ΦμΕΕΑ όσο και στους διδάσκοντες.
- Η βιβλιοθήκη του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου θα πρέπει να διαθέτει τις κατάλληλες υποδομές (φιλικό προς τους ΦμΕΕΑ σύστημα αναζήτησης

Κέντρο Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης -ΚΕΔΙΜΑ
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

2024

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

πληροφοριών, προσωπικό για την παροχή βοήθειας στους ΦμΕΕΑ κα.). Η βιβλιοθήκη μπορεί να καθιερώσει μεγαλύτερο διάστημα δανεισμού βιβλίων για τους ΦμΕΕΑ ή και για όλους τους φοιτητές.

- Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, προτείνεται η καθιέρωση από το ΚΕΔΙΜΑ ενημερωτικού-επιμορφωτικού σεμιναρίου για τους διδάσκοντες/τις διδάσκουσες και το λοιπό προσωπικό της πανεπιστημιακής κοινότητας με θέμα τον ορισμό, τη φύση και τα χαρακτηριστικά των μαθησιακών δυσκολιών των ΦμΕΕΑ καθώς και τις κατάλληλες/αποτελεσματικές διδακτικές προσεγγίσεις και τους τρόπους αξιολόγησης της επίδοσης τους. Η ενημέρωση σε θέματα σχετικά με τη φύση των ΕΕΑ των φοιτητών είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της ποιότητας της αλληλεπίδρασης μεταξύ φοιτητών και διδασκόντων καθώς συμβάλει στην άρση των επιφυλάξεων των διδασκόντων εξαιτίας της άγνοια και της μη πληροφόρησης, τυχόν προκαταλήψεων απέναντι σε κάθε απόκλιση ή διαφορετικότητα, του φόβου να αναλάβουν κάτι που δε γνωρίζουν, και της απροθυμίας να προσαρμόσουν τις μεθόδους διδασκαλίας τους στις πολλαπλές ανάγκες των φοιτητών/τριων. Επιπλέον, η ενημέρωση θα συμβάλει την καλύτερη κατανόηση της σπουδαιότητας της καλλιέργειας κλίματος αποδοχής και ίσως ευκαιριών στην ακαδημαϊκή κοινότητα.
- Συγγραφή και έκδοση έντυπων και ψηφιακών ενημερωτικών φυλλαδίων για φοιτητές/τριες, διδάσκοντες/ουσες, λοιπό προσωπικό και οικογένειες φοιτητών/τριων.
- Αγορά βοηθητικών μέσων τεχνολογίας (π.χ. Jaws for Windows Screen Reader, Zoomtext Magnifier/Reader, Inspiration and Mind Genius, mind mapping software, TextHelp Read/Write για φοιτητές με δυσλεξία ή άλλα προβλήματα στο γραπτό λόγο, Kurzweil 1000 document scanning and conversion to readable text, Dragon Naturally Speaking speech input software, Duxbury Braille translation software, tablets and iPads).

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής
κοινότητας

[Απαιτείται έλεγχος αν υπάρχουν τα παραπάνω τεχνολογικά μέσα στην
ελληνική αγορά.]

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Προσαρμογές στην διδασκαλία

- Τα φυσικά χαρακτηριστικά της αίθουσας διδασκαλίας: Ένα σημαντικό πρόβλημα που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι ΦμΕΕΑ και ιδιαίτερα οι φοιτητές/τριες με ακουστική απώλεια στο πανεπιστήμιο είναι ο θόρυβος στην αίθουσα διδασκαλίας. Οι κυριότερες πηγές θορύβου είναι (α) το εξωτερικό περιβάλλον (π.χ. κίνηση στο δρόμο), (β) οι χώροι έξω από την αίθουσα διδασκαλίας (π.χ. ομιλίες στους διαδρόμους ή στις διπλανές αίθουσες) και (γ) οι ομιλίες των φοιτητών/τριών μέσα στην αίθουσα ή οι μετακινήσεις καρεκλών. Είναι απαραίτητο να γίνεται σωστή επιλογή της αίθουσας (η Γραμματεία θα πρέπει να λάβει υπόψη της την ύπαρξη ΦμΕΕΑ στον καθορισμό των αιθουσών στην αρχή κάθε εξαμήνου). Οι αίθουσες πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένες και να επικρατούν καλές ακουστικές συνθήκες (επενδυμένες με χαλί ή πλαστικό δάπεδο και κουρτίνες). Ελαστικά και πλαστικά καλύμματα μπορούν να τοποθετηθούν στις βάσεις των καρεκλών και των θρανίων, ώστε να μειωθεί ο θόρυβος. Η θέση του φοιτητή/της φοιτήτριας στην αίθουσα και η απόστασή του από το διδάσκοντα/την διδάσκουσα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να διασφαλίζεται η καλή επικοινωνία στη διάρκεια του μαθήματος. Πιο συγκεκριμένα, όταν πρόκειται για φοιτητή/τρια με ακουστική απώλεια ο διδάσκων/η διδάσκουσα πρέπει να στέκεται όσο το δυνατό πιο κοντά στο φοιτητή/στην φοιτήτρια (0,5-1,5 μέτρο). Το δεύτερο ή τρίτο θρανίο θα μπορούσε να θεωρηθεί ιδανική θέση. Καλό είναι ο κωφός φοιτητής/η κωφή φοιτήτρια να κάθεται δίπλα σε κάποιον ακούοντα φοιτητή/ακούουσα φοιτήτρια, ώστε να τον/ην βοηθά όταν χρειάζεται.
- Ενημέρωση από την αρχή του εξαμήνου σχετικά με την ύλη του μαθήματος, το περιεχόμενο των συναντήσεων, τις υποχρεώσεις του φοιτητή/της φοιτήτριας, τις ώρες και ημέρες στις οποίες θα μπορεί να επικοινωνεί με το διδάσκοντα/την διδάσκουσα καθώς και τον τρόπο αξιολόγησής του/της. Η ενημέρωση γίνεται με ποικίλους τρόπους (π.χ. προφορικά με τη βοήθεια παρουσίασης στην τάξη, γραπτά με τη μορφή σημειώσεων ή σχεδιαγράμματος και ηλεκτρονικά με κατάλληλο υλικό στην ηλ. τάξη του μαθήματος).

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

- Αναφορικά με τα συγγράμματα-διδασκτικά εγχειρίδια, προτείνεται ο διδάσκων/η διδάσκουσα να τα παρουσιάζει στους φοιτητές/στις φοιτήτριες με σειρά σπουδαιότητας.
- Στη διάρκεια του εξαμήνου χρειάζεται συχνή υπενθύμιση ή/και συστηματική καθοδήγηση προκειμένου ο/η ΦμΕΕΑ να κατανοεί πλήρως τις υποχρεώσεις του/της στο πλαίσιο των μαθημάτων (π.χ. σημαντικές ημερομηνίες, στάδια ολοκλήρωσης εργασιών, χρήση του υλικού της ηλ. τάξης του μαθήματος κα.).
- Ο διδάσκων/Η διδάσκουσα – υπεύθυνος/η του κάθε μαθήματος ορίζει κάποιο συμφοιτητή/κάποια συμφοιτήτρια του ΦμΕΕΑ ως βοηθό στο κράτημα των σημειώσεων στη διάρκεια της διδασκαλίας. Ο ρόλος του βοηθού στο κράτημα των σημειώσεων πρέπει να έχει διάρκεια και σταθερότητα. Εναλλακτικά, ο διδάσκων/η διδάσκουσα μπορεί να στέλνει τις σημειώσεις του μαθήματος πριν το μάθημα (2-3 ημέρες) ηλεκτρονικά στον ΦμΕΕΑ ή να του υποδεικνύει εγκαίρως που θα βρει τις σημειώσεις στην ηλ. τάξη του μαθήματος του.
- Ο διδάσκων/Η διδάσκουσα μπορεί να επιτρέψει στο/στη ΦμΕΕΑ να ηχογραφήσει το μάθημα. Εναλλακτικά μπορεί να μάθημα να προσφέρεται με ψηφιακή μορφή για όλους τους φοιτητές/της φοιτήτριες στην ηλ. τάξη του.
- Ο διδάσκων/Η διδάσκουσα δίνει περισσότερο χρόνο στην ομάδα των φοιτητών/τριων στην οποία ανήκει και ο/η ΦμΕΕΑ για την ολοκλήρωση ατομικών ή/και ομαδικών, γραπτών ή/και προφορικών ασκήσεων στην τάξη κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- Ο/Η ΦμΕΕΑ (αλλά και όλοι οι φοιτητές/όλες οι φοιτήτριες) χρειάζονται συχνή ανατροφοδότηση και καθοδήγηση στη διαδικασία σχεδιασμού και ολοκλήρωσης των εργασιών τους στο πλαίσιο του μαθήματος. Ιδιαίτερα όταν οι εργασίες είναι σε γραπτή μορφή και έχουν μεγάλη έκταση. Είναι πολύ βοηθητικό, αντί για μία μεγάλη εργασία, ο/η ΦμΕΕΑ να αναλαμβάνει τμήματα της εργασίας (ανάλυση της εργασίας σε βήματα) με περισσότερες ευκαιρίες ανατροφοδότησης με σκοπό την ολοκλήρωση της εργασίας.
- Ο διδάσκων/Η διδάσκουσα αναθέτει σε συμφοιτητή/τρια του ΦμΕΕΑ να παρέχει βοήθεια αναφορικά με τη διόρθωση ορθογραφικών ή άλλων γλωσσικών λαθών στις γραπτές εργασίες.
- Η διδασκαλία δε θα πρέπει να έχει τη μορφή διάλεξης, αλλά να διακρίνεται για τον επικοινωνιακό και βιωματικό της χαρακτήρα. Στο πλαίσιο του μαθήματος

Κέντρο Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης -ΚΕΔΙΜΑ
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

2024

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

να υπάρχουν ευκαιρίες για ομαδικές ασκήσεις και για διατύπωση ερωτήσεων ή αποριών. Στην διδασκαλία θα πρέπει να γίνεται χρήση πολυαισθητηριακών/πολυτροπικών μέσων (π.χ. προβολέας παρουσίασης, εκπαιδευτικές ταινίες, σχεδιαγράμματα, αφίσες, ακουστικά ερεθίσματα κα.) προκειμένου να αυξάνονται οι πιθανότητες κατανόησης του μαθήματος από όλους τους φοιτητές/όλες τις φοιτήτριες. Η χρήση μη λεκτικών σημείων στη διάρκεια του μαθήματος κρίνεται απαραίτητη. Γενικότερα συνίσταται η εποπτικοποίηση της εργασίας, καθώς και η χρήση σχημάτων, σχεδίων και χρωμάτων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση διαγραμμάτων, χαρτιών και εικόνων. Οι ΦμΕΕΑ μπορούν να βοηθηθούν σε μεγάλο βαθμό από τη χρήση του πίνακα, όπου μπορούν να γραφτούν οι λέξεις-κλειδιά, κύρια σημεία, ερωτήσεις και καινούργιες λέξεις. Ωστόσο, όταν χρησιμοποιούνται αυτά, πρέπει να δίνεται επιπλέον χρόνος στους φοιτητές για να τα διαβάζουν και να τα γράφουν πριν αρχίσετε να μιλάτε ξανά. Δε συνίσταται η χρήση τεχνολογίας που προκαλεί θόρυβο.

- Για τους φοιτητές/τις φοιτήτριες με μερική ή ολική απώλεια ακοής να υπάρχει δυνατότητα παρουσίας Διερμηνέα Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Ο/Η Διερμηνέας βρίσκεται κοντά και απέναντι από το φοιτητή/την φοιτήτρια για να το διευκολύνει στην κατανόηση του περιεχομένου και της διαδικασίας του μαθήματος. Επειδή ο κωφός φοιτητής/η κωφή φοιτήτρια χειλεαναγνώσκει ('διαβάζει' τα χείλη), όταν δεν υπάρχει η βοήθεια του/της Διερμηνέα, ο διδάσκων/η διδάσκουσα οφείλει να μιλάει καθαρά και φυσικά. Υπερβολικές κινήσεις του στόματος μπορεί να κάνουν τη χειλεανάγνωση πιο δύσκολη και να καταστρέψουν το ρυθμό. Ο διδάσκων/Η διδάσκουσα δεν πρέπει να φωνάζει μέσα στην αίθουσα και να χρησιμοποιεί απλό και κατανοητό εποπτικό υλικό (power point, παραδείγματα, ασκήσεις). Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια χρειάζεται να βλέπει το πρόσωπο του/της διδάσκοντα/διδάσκουσας, ώστε να χειλεαναγνώσκει. Επομένως, δεν μπορεί να χειλεαναγνώσκει αν ο καθηγητής/η καθηγήτρια είναι πολύ μακριά ή υπερβολικά κοντά, αν κουνάει το κεφάλι του πολύ ή αν έχει γυρισμένη την πλάτη προς το φοιτητή. Η χειλεανάγνωση γίνεται πιο δύσκολη, όταν ο διδάσκων/η διδάσκουσα γυρίζει μέσα στην αίθουσα ενώ μιλά ή αν βάζει το δάκτυλο στο στόμα, αν καλύπτει το στόμα με στυλό ή με τα χέρια ή αν ακόμα βλέπει κάτω ή γράφει

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

στον πίνακα ενώ μιλά. Η χειλεανάγνωση διευκολύνεται, όταν υπάρχει φως. Γι' αυτό ενδείκνυται να ανάβετε το φως, όταν είναι σκοτεινά. Το φως πρέπει να είναι πάνω στο πρόσωπο του ομιλητή/της ομιλήτριας και όχι πίσω του. Στο μάθημα δίνονται σαφείς και απλές οδηγίες, καθώς και γραπτά παραδείγματα, πριν από κάθε δραστηριότητα/άσκηση, για τον τρόπο εκτέλεσης της δραστηριότητας, για να διευκολύνεται ο φοιτητής/η φοιτήτρια στην καλύτερη κατανόηση της άσκησης. Επιλέγεται η κατάλληλη θέση στην τάξη για τους Κωφούς/βαρήκοους φοιτητές και τις κωφές/βαρήκοες φοιτήτριες (στις μπροστινές σειρές και όχι κοντά σε πηγή θορύβου (π.χ. παράθυρο)/ απέναντι στο διερμηνέα ή στον διδάσκοντα/στην διδάσκουσα). Δίνεται στους/ις Κωφούς/ες/βαρήκοους/ες υποψηφίους γραπτό αντίγραφο των προφορικών οδηγιών. Γίνεται χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών (μαρκαδόροι-δείκτες για τη διατήρηση του σημείου, μαρκαδόροι υπογράμμισης, e-class κ.λ.π.). Ο διδάσκων/Η διδάσκουσα πρέπει να είναι σίγουρος/η ότι ο/η φοιτητής/τρια με ακουστική απώλεια παρακολουθεί το μάθημα. Δε θα πρέπει να γράφει στον πίνακα και να μιλάει χωρίς να βλέπει το πρόσωπό του/της ο/η φοιτητής/τρια με ακουστική απώλεια. Πρέπει να ενημερώνει τον/ην φοιτητή/τρια ποιος/α συμφοιτητής/τρια του έχει το λόγο, όταν γίνεται συζήτηση στην αίθουσα επαναλαμβάνοντας τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους/ις συμφοιτητές/τριες του. Έτσι ο/η φοιτητής/τρια θα ακούει και θα χειλεαναγνώσκει. Μια και η χειλεαανάγνωση στηρίζεται όχι μόνο στην παρακολούθηση των χειλιών του/ης ομιλητή/τριας, αλλά και στις εκφράσεις του προσώπου, προτείνεται να χρησιμοποιούνται όσον το δυνατό πιο πολύ, ώστε να μεταδοθεί το μήνυμα προς τους/ις φοιτητές/τριες..

- Γίνονται προγραμματισμένα τακτικά διαλείμματα στην διάρκεια του μαθήματος, ανάλογα με τις ανάγκες του/ης κάθε φοιτητή/τριας.
- Για τους/ις φοιτητές/τριες με μερική ή ολική απώλεια όρασης είναι απαραίτητη η χρήση ηλεκτρονικού/ψηφιακού περιβάλλοντος μάθησης (εργαστήρι υπολογιστών, ιστοσελίδα, ηλ. τάξη) που να επιτρέπει τη μεγέθυνση κειμένου ή άλλου οπτικού ερεθίσματος/πληροφορίας καθώς και την ακουστική παρουσίαση. Οι σημειώσεις πρέπει να δίνονται (α) σε μεγεθυμένες σελίδες (διαφορετικού βαθμού μεγέθυνσης ανάλογα με τις ανάγκες του εξεταζόμενου), (β) σε έγχρωμες σελίδες, και (γ) σε ηλεκτρονική μορφή. Τα κείμενα και οι

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

σημειώσεις που αναρτώνται στην ηλεκτρονική τάξη των μαθημάτων να έχουν την μορφή αρχείων word/pdf με συνεχόμενη ροή και όχι με την μορφή αρχείου power point. Μορφή ερωτήσεων-απαντήσεων (σε ασκήσεις ή γραπτές εξετάσεις) που μπορεί να δημιουργήσουν δυσκολίες είναι αυτές που περιλαμβάνουν (α) συμπλήρωση κενών, (β) συμπλήρωση απάντησης με κύκλο σε ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, και (γ) ένωση ερώτησης με την κατάλληλη απάντηση. Γίνεται χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών (μεγεθυντικός φακός, ειδικός φωτισμός, εκτυπωτής Braille, ατομικά ακουστικά, αντιθαμβωτική μεμβράνη/ acetate shield, voice input systems, επεξεργαστές κειμένου για μετατροπή αρχείων pdf σε αρχεία word, και μετατροπή γραπτών κειμένων σε ακουστικά κ.λ.π.). Στο μάθημα δίνονται σαφείς και απλές οδηγίες, καθώς και προφορικά παραδείγματα, πριν από κάθε δραστηριότητα/άσκηση, για τον τρόπο εκτέλεσης της δραστηριότητας, για να διευκολύνεται ο/η φοιτητής/τρια στην καλύτερη κατανόηση της άσκησης. Οι φοιτητές/τριες, οι οποίοι παρουσιάζουν φωτοφοβία πρέπει να κάθονται με την πλάτη προς το παράθυρο και σε θρανίο με ματ επιφάνεια. Όταν ζητηθεί, κατά τη διάρκεια του μαθήματος γίνεται χρήση ατομικού υπολογιστή από τον φοιτητή/την φοιτήτρια. Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια κάνει χρήση υπολογιστή για να διαβάσει τα έγγραφα στην ηλεκτρονική τους μορφή και να τα προσαρμόσει στη γραμματοσειρά που τον διευκολύνει. Στα μαθήματα τα όποια στηρίζονται σε διαγράμματα, σχεδιαγράμματα και εικόνες είναι απολύτως απαραίτητη η σαφής περιγραφή των εικόνων/διαγραμμάτων και σχεδιαγραμμάτων. Η περιγραφή αυτή είναι αναγκαία τόσο κατά την διάρκεια του μαθήματος όσο και στις σημειώσεις στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος (να υπάρχει η περιγραφή κάτω από την εικόνα, το σχήμα, το διάγραμμα). Κρίνεται χρήσιμη η συνεργασία με εθελοντές φοιτητές/εθελόντριες φοιτήτριες για την ηχογράφηση της ανάγνωσης των συγγραμμάτων. Επιπρόσθετα, κρίνεται αναγκαία η χρήση ηχογραφημένων βιβλίων της Γ' Λυκείου που θα βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση της ύλης, ιδιαίτερα των απαιτητικών μαθημάτων που βασίζονται σε προϋπάρχουσα βασική γνώση. Για όλα τα μαθήματα, πολύ χρήσιμο εργαλείο είναι ο αναγνώστης οθόνης, εφαρμογή η οποία διατίθεται δωρεάν και μπορεί να εγκατασταθεί στους Η/Υ των εργαστηρίων του Πανεπιστημίου και της Βιβλιοθήκης.

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Προσαρμογές στον τρόπο αξιολόγησης της επίδοσης των ΦμΕΕΑ

- Δίνεται επιπλέον χρόνος εξέτασης, προσαυξημένος κατά το 1/2 ή 1/3 κατά περίπτωση. Ωστόσο, ο υπερβολικά προσαυξημένος χρόνος μπορεί να προκαλέσει κόπωση.
- Κατά την γραπτή εξέταση στο πλαίσιο των μαθημάτων, όταν πρόκειται για φοιτητή/τρια με δυσλεξία, ή με διαταραχή στο φάσμα του αυτισμού ή για κωφό/ή/βαρήκοο/η φοιτητή/τρια, παρέχεται ξεχωριστή αίθουσα (όπου αυτό είναι εφικτό), στην οποία ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να συγκεντρωθεί καλύτερα, χωρίς να παρεμβάλλονται άλλοι θόρυβοι και χωρίς να ενοχλούνται οι υπόλοιποι/ες φοιτητές/τριες, εάν επιθυμεί να διαβάσει δυνατά ένα κείμενο, για παράδειγμα.
- Επιτρέπεται, όταν κρίνεται αναγκαίο, η χρήση τεχνολογικών βοηθημάτων και ειδικών λογισμικών για την οργάνωση του γραπτού, τον έλεγχο της ορθογραφίας και της γραμματικής ή για την αναγνώριση φωνής. Τα θέματα των εξετάσεων δύναται να παρουσιάζονται και ηχογραφημένα.
- Όταν κρίνεται απαραίτητα επιτρέπεται η χρήση αριθμομηχανής ή φορητού υπολογιστή.
- Επιτρέπεται η καταγραφή σημειώσεων σε χαρτί.
- Επιτρέπεται η σήμανση γραπτού με την ένδειξη της μαθησιακής δυσκολίας του ΦμΕΕΑ (π.χ. δυσλεξία).
- Δυνατότητα προφορικής εξέτασης.
- Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών/τριών πρέπει να είναι δίκαιη και να γίνεται με σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια τα οποία πρέπει να γνωστοποιούνται στους φοιτητές/στις φοιτήτριες εγκαίρως και πριν από την εξέταση.
- Στις γραπτές εξετάσεις προτείνεται να χρησιμοποιούνται ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σωστού/ λάθους, ή ερωτήσεις ανοικτού τύπου με απλή γλώσσα. Ανοικτές ερωτήσεις χρησιμοποιούνται αν βεβαιωθούμε ότι οι ΦμΕΕΑ κατανοούν τη διατύπωση των ερωτήσεων. Επιπρόσθετα, είναι δυνατό να γίνεται επεξήγηση άγνωστων λέξεων.

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

- Παράταση για την παράδοση εργασιών.

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Προφορική εξέταση ΦμΕΕΑ

- Οι φοιτητές/τριες με μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσκολίες που συνδέονται με σοβαρά προβλήματα υγείας, απώλεια ακοής/όρασης, διαταραχές στην προσοχή κ.α.) και ιδιαίτερα οι πρωτοετείς, εξαιτίας των δυσκολιών τους στη γραπτή ή/και στην προφορική έκφραση ιδεών, συνήθως θεωρούν τις εξετάσεις μεγάλη πρόκληση, επίπονη διαδικασία και εμπειρία που προκαλεί υπερβολικό άγχος. Οι περισσότεροι/ες από αυτούς/ές έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν προφορική εξέταση στα μαθήματα του εξαμήνου και χρησιμοποιούν αυτή τη δυνατότητα με την πεποίθηση ότι στην προφορική εξέταση μπορούν να διαχειριστούν καλύτερα τις δυσκολίες τους και να ανταποκριθούν με επιτυχία.
- Ωστόσο, η προφορική εξέταση δεν αποτελεί απλή διαδικασία ούτε για τον/ην εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια ούτε για τον διδάσκοντα/την διδάσκουσα. Προϋποθέτει εξοικείωση με τις συνθήκες προφορικής εξέτασης (προφορική έκφραση γνώσεων, συγκεκριμένος χρόνος απάντησης, περιορισμοί στην προετοιμασία-επεξεργασία της απάντησης, διαχείριση άγχους κ.α.) και συγκεκριμένη οργάνωση στον τρόπο αξιολόγησης της επίδοσης του/ης εξεταζόμενου/ης φοιτητή/τριας. Επιπλέον, η φύση του μαθήματος (π.χ. θεωρητικό, με εργαστήρια) στο οποίο ο/η φοιτητής/τρια επιλέγει να εξεταστεί προφορικά, επηρεάζει τις συνθήκες αξιολόγησης.
- Παρακάτω υπάρχουν κάποιες προτάσεις οι οποίες ενδεχομένως να βοηθήσουν το διδακτικό προσωπικό στη διαμόρφωση κατάλληλων συνθηκών προφορικής εξέτασης φοιτητών/τριων με μαθησιακές δυσκολίες:
- Εξηγείστε στους φοιτητές/στις φοιτήτριες τη διαδικασία της προφορικής εξέτασης πριν από την ημέρα της εξέτασης. Τους/ις βοηθάει πολύ αν γνωρίζουν νωρίς την πορεία της εξέτασης.

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

- Στην αρχή της προφορικής εξέτασης προσπαθήστε να δημιουργήσετε ένα κλίμα φιλικό προκειμένου να βοηθήσετε το φοιτητή/την φοιτήτρια να νοιώσει άνετα.
- Χρησιμοποιήστε απλές και σαφείς οδηγίες προκειμένου ο/η φοιτητής/τρια να κατανοήσει τι ακριβώς πρέπει να κάνει.
- Χρησιμοποιήστε συχνά ανατροφοδότηση προκειμένου να ενθαρρύνετε το/η φοιτητή/τρια να ολοκληρώσει την απάντησή του/ης.
- Υπενθυμίστε στο/ην φοιτητή/τρια ότι έχει αρκετό χρόνο για να σκεφτεί την απάντηση και δώστε του/ης, αν χρειαστεί, περισσότερο χρόνο.
- Εφαρμόστε ευέλικτους κανόνες σχετικά με το κράτημα σημειώσεων κατά τη διάρκεια της προφορικής εξέτασης.
- Αξιοποιήστε, εφόσον συμφωνεί και ο/η φοιτητής/τρια, τις σημειώσεις που συνοδεύουν την προφορική απάντησή του/ης, προκειμένου να αξιολογήσετε την επίδοσή του/ης.
- Μην αφήσετε το/ην φοιτητή/τρια να φύγει από την προφορική εξέταση χωρίς να τον/ην επιβραβεύσετε για την προσπάθειά του/ης, ακόμα κι αν η επίδοσή του κριθεί αρνητικά.
- Σε κάποια μαθήματα μπορεί να επιτραπεί στο/η φοιτητή/τρια με μαθησιακές δυσκολίες (αλλά και στους άλλους φοιτητές) να προετοιμάσουν μια προφορική παρουσίαση προκειμένου να αξιολογηθούν στο μάθημα.
- Τέλος βοηθάει πολύ όταν στη διάρκεια των μαθημάτων του εξαμήνου δημιουργούμε ευκαιρίες για πρακτική άσκηση σε προφορικές παρουσιάσεις για όλους/ες τους/ις φοιτητές/ριες και ιδιαίτερα για εκείνους/ες που εξαιτίας των μαθησιακών τους προβλημάτων επιλέγουν να αξιολογούνται με προφορικό τρόπο.

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Προσβασιμότητα στο χώρο και τις κτιριακές εγκαταστάσεις

- Δημιουργία χώρων στάθμευσης για ΑΜΕΑ.
- Κατασκευή ραμπών για την καλύτερη πρόσβαση στα κτίρια του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου
- Τοποθέτηση Οδηγού Όδευσης Τυφλών στους εξωτερικούς και τους εσωτερικούς χώρους του Πανεπιστημίου
- Τοποθέτηση ανάγλυφων σημάνσεων και σημάνσεων με την γλώσσα Braille μέσα και έξω από τους χώρους του Πανεπιστημίου
- Τουαλέτες για ΑΜΕΑ
- Ανελκυστήρες για ΑΜΕΑ
- Πρόβλεψη για μετακίνηση φοιτητών με ΕΕΑ (π.χ. ειδικό λεωφορείο μέσω χορηγίας/δωρεάς)
- Συνεργασία με Ομοσπονδίες ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την καλύτερη υποστήριξη των ΦμΕΕΑ και την ομαλή ένταξη τους στο χώρο του Πανεπιστημίου
- Συνεργασία με Εργαστήρια Ειδικής Αγωγή με σπουδαστές νέους με ΕΕΑ και ενίσχυση της εξωστρέφειας του Πανεπιστημίου
- Συνεργασία με τον Δήμο Καλλιθέας για βελτίωση της προσβασιμότητας προς και από το Πανεπιστήμιο για πρόσωπα με απώλεια όρασης και κινητικά προβλήματα.
- Ιστοσελίδα φιλική προς τα ΑΜΕΑ.
- Ψηφιακή παρουσίαση των χώρων του Πανεπιστημίου για την εξοικείωση με αυτόν από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με αυτισμό.

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Επίλογος

Η αποτελεσματική υποστήριξη των ΦμΕΕΑ στο χώρο του Πανεπιστημίου κατά τη διάρκεια των σπουδών τους αποτελεί, παγκοσμίως, κριτήριο αξιολόγησης της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχει το Πανεπιστήμιο. Σκοπός της υποστήριξης αυτής είναι η ομαλή ένταξη και ισότιμη συμπερίληψη των ΦμΕΕΑ στο Πανεπιστήμιο, η αποδοχή τους ως ενεργά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, η αναγνώριση, η αξιοποίηση και η εκτίμηση της συμβολής τους. Αυτό σημαίνει ότι για να είναι αποτελεσματική η υποστήριξη των ΦμΕΕΑ, όλοι οι φοιτητές/τριες/μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας πρέπει να λειτουργούν και να αναπτύσσονται στο μέγιστο δυνατό, κάτω από συνθήκες ίσων δικαιωμάτων, να αποτελούν σημαντικό δυναμικό της κοινότητας, να γίνονται αποδεκτοί/ες και να συμμετέχουν σε ομαδικές δράσεις της. Μέσα από την αποτελεσματική υποστήριξη των ΦμΕΕΑ, εκσυγχρονίζεται το Πανεπιστήμιο και περιορίζονται φαινόμενα στιγματισμού και ρατσισμού.

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

Προτεινόμενες βιβλιογραφικές πηγές

Cobb, R. (2005). Assessing the Attainment of Children with Visual Impairment in Public Tests and Examinations. *International Congress Series*, 1282, 806-810.

Elliot, S.N., & Marquart, A.M. (2004). Extended Time as a Testing Accommodation: Its Effects and Perceived Consequences. *Council for Exceptional Children*, 70(3), 349-367.

Elliot, S.N., Kratochwill, T.R., & McKeivitt, B.C. (2001). Experimental Analysis of the Effects of Testing Accommodations on the Scores of Students with or Without Disabilities. *Journal of School Psychology*, 39(1), 3-24.

Elliot, J., Ysseldyke, J., Thurlow, M., & Erickson, R. (1998). What about Assessment and Accountability? Practical Implications for Educators. *Teaching Exceptional Children*, 31(1), 20-27.

Farrell, P. (2006) Developing inclusive practices among educational psychologists: problems and possibilities. *European Journal of the Psychology of Education*, 21, 293-305.

Fuchs, L.S., & Fuchs, D. (2001). Helping Teachers Formulate Sound Test Accommodation Decisions for Students with Learning Disabilities. *Learning Disabilities Research & Practice*, 16(3), 174-181.

Heiman, T., & Precel, K. (2003). Students with Learning Disabilities in Higher Education: Academic Strategies Profile. *Journal of Learning Disabilities*, 36(3), 248-258.

Jamieson, C. & Morgan, E. (2016). Η Αντιμετώπιση της δυσλεξίας: από τη Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση (Επιμ. Αικ. Αντωνοπούλου & Α. Σταμπολτζή). Αθήνα: Αφοί Κυριακίδη.

**Κέντρο Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης -ΚΕΔΙΜΑ
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο**

2024

Οδηγός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας

McCracken, W. & Sutherland, H. (1991). Deaf ability not disability. UK: Multilingual Matters Limited.

Roer-Strier, D. (2002). University students with learning disabilities advocating for change. *Disability & Rehabilitation*, 24(17), 914-924.

Tindal, G., Heath, B., Hollenbeck, K. Almond, P. & Harniss, M. (1998). Accommodating Students with Disabilities on Large-Scale Tests: An Experimental Study. *Exceptional Children*, 64(4), 439-50.

Χατζηκακού, Κ. (2017). Η Εκπαίδευση των Κωφών- Βαρηκόων Φοιτητών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Προσεγγίσεις και Προσαρμογές. Αδημοσίευτη εργασία. Λευκωσία: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Ιστοσελίδες

<https://www.perkins.org/resource/common-classroom-accommodations-low-vision/>

<https://nationaldeafcenter.org/resources/access-accommodations/>

<https://autismawarenesscentre.com/what-accommodations-are-helpful-for-an-autistic-student/>

<https://dyslexiaida.org/accommodations-for-students-with-dyslexia/>

<https://add.org/recommended-accommodations-college-students-adhd/>